

Výchova rudých kádrů – – smysl a poslání VAAZ

Armáda je mocenskopolitickým nástrojem socialistického státu, jejíž poslání zvýraznil i nedávný politický vývoj v ČSSR. Sjezd sovětských komunistů a XIV. sjezd KSČ věnovaly mimořádnou pozornost úloze, místu a perspektivě ozbrojených sil především proto, že dokud žijeme v neklidném, třídně rozděleném světě, patří upevňování obranyschopnosti země mezi nejdůležitější úkoly současnosti.

Vojenská akademie A. Zápotockého plní v systému čs. lidové armády význačnou a nezastupitelnou politickou i odbornou funkci – vychovává velitele, politické pracovníky a jiné vojenské odborníky pro potřeby naší armády. Absolventi musí splňovat náročná politická, vojenská, morální a jiná kritéria pro vysokou připravenost armády k soudobému boji. Dosáhli jsme již zásadní jednoty v tom, že výchovný cíl školy souhrnně označujeme jako výchovu rudých kádrů. Tento pojem obsahuje požadovaná třídně politická a odborná měřítka.

Můžeme-li dnes takto jednoznačně vymezovat politický, výchovný, vojenský a odborný úkol, jsme si vědomi, že k této základní názorové jednotě vedla náročná a složitá cesta, při které všichni pracovníci školy v čele s komunisty prošli tvrdou, teoreticky a pracovní náročnou zátěžávací zkouškou. Boj s pravicí a tendencemi, které vedly k nevojenským představám o povaze našeho absolventa, vedený za stálého tlaku oportunistů a revizionistů ve společnosti a v armádě, je stálou výzvou a požadavkem k bdělosti a ostražitosti. Dokonce i to pozitivní, co bylo za dlouhá léta na VA AZ vytvořeno a stalo se tradicí i chloubou školy mělo být v letech 1963/69 negováno, „odpolitizováno“ a zbaveno vojenského a praktického smyslu. Pravicová oportunistická linie, přijatá mimořádnou konferencí v roce 1968, při-

spěla k rozkladu politického systému školy, ochromila vedoucí úlohu strany na akademii, vážně narušila nedílnou velitelskou pravomoc a deformovala vojenské poslání školy. Tím, že opustila třídní hodnocení společenských jevů, opomenula třídní podstatu a poslání naší armády, přispěla svým usnesením k rozbití ideové a akční jednoty stranické organizace na akademii a ochromila její vedoucí úlohu.

Ještě závěry listopadového pléna ÚV KSČ v roce 1968 v důsledku ovládnutí stranické organizace VA AZ pravicovými silami prosazovaly se velice obtížně a pomalu. V procesu jejich realizace došlo k postupnému formování marxisticko-leninských sil uvnitř celoakademické stranické organizace. Nástup nového vedení v čele se s. Husákem a realizace dubnového, květnového a zářijového pléna ÚV KSČ z roku 1969 v podmínkách naší školy pomohly překonat krizový vývoj. Byla nastoupena cesta politické diferenciaci a konsolidace, doprovázená bojem za obnovu a plnou platnost marxismu-leninismu na škole.

Ke konsolidaci politické situace po lednovém plénu ÚV KSČ v roce 1970 přispěla rozhodujícím způsobem očista stranické organizace v rámci výměny stranických legitimací. Celý tento proces byl provázen důsledným uplatňováním třídních internacionálních hledisek. V průběhu očisty se stranická organizace rozešla s hlavními nositeli revizionismu a pravicového oportunismu, s pasivními členy strany a tak se politicky zpevnila a sjednotila. Výsledky očisty měly vliv i na služební kádrová opatření.

Konference strany na VA AZ v dubnu 1971 posoudila a zhodnotila uplynulý vývoj, jeho klíčové etapy, stanovila obsah současných a budoucích úkolů, přístupy k nim a vyvodila základní poučení pro

další vývoj. Vytvořila tak nezbytné politické předpoklady k dalšímu posilování vedoucí úlohy strany a naplňování smyslu a poslání školy v duchu linie vytyčené prosincovým plénem ÚV KSČ v roce 1970.

V souladu se závěry prosincového pléna i se směrnicemi a nařízeními vyšších vojenských i politických orgánů a konečně plně v souladu se smyslem a posláním vojenské akademie jako vojenské vysoké školy, vytyčili jsme úkol — výchovu rudých kádrů. Tento pojem, než život ukázal jeho plnou oprávněnost, se setkával s nedůvěrou a často i s prezíráním některých, minulostí více ovlivňovaných příslušníků školy. Byla k němu řada výhrad, nejasností. Konference komunistů fakult, konference celé VA AZ a sám život vyjasnil co znamená tento pojem a jakým způsobem musíme přistupovat k jeho naplňování.

Díky tomuto pozitivnímu procesu, v jehož čele stáli a stojí komunisté, rostla a roste aktivita většiny příslušníků akademie, především členů Socialistického svazu mládeže a Revolučního odborového hnutí, která představuje spolu s přijatými závazky na počest XIV. sjezdu KSČ, 50. výročí založení a 20. výročí VA AZ v městě Brně rozhodující devizu pro budoucí práci.

Vojenská akademie Antonína Zápotockého v Brně se plně ztotožňuje s vytyčenou linií strany a bude se na její realizaci aktivně podílet.

K tomu, aby linie XIV. sjezdu KSČ byla v našich podmínkách úspěšně plněna, je třeba soustředit prvořadou pozornost k dalšímu prohlubování vedoucí úlohy strany, k upevnění ideové a akční jednoty stranické organizace na VA AZ. Již v průběhu XIV. sjezdu došlo k první konfrontaci našich představ o výchově posluchačů i celého systému řídicí, organizační, stranickopolitické i vědeckopedagogické práce s jeho závěry a hlavními materiály. V současné době jsou tyto materiály rozpracovány do základních dokumentů školy na příští školní rok.

Sjezd věnoval velkou pozornost problémům armády a jejího místa ve společnosti; to našlo svůj odraz i v rezoluci, přijaté na závěr sjezdu. Část o obraně naší vlasti a jejím internacionálním charakteru i důraz, který je položen na vnitřní uvědomělost kádrů armády, organizovanost jejího života a systému řízení, bezprostředně se odrazí v celém životě naší školy, určitě nalezne svoje vyústění i v systému přípravy posluchačů. Jsme si vědomi toho, že o úspěch u naší práce budou rozhodovat posluchači tím, jak se uplatní u vojsk. Tedy nakolik si

osvojí již na VA AZ pevné návyky v systému práce, kázní a vojenském vystupování, tak bude vypadat naše armáda v budoucnosti.

Ovšem středem naší pozornosti v souvislosti s výchovou našich posluchačů bude celá řada dalších ideově výchovných otázek, včetně důrazu, jaký byl položen na vědeckotechnickou inteligenci a její místo v naší společnosti.

Přitom se chci blíže zastavit u jedné otázky, která významně podtrhuje výchovné poslání školy vůbec, tedy i naší vojenské vysoké školy. Je to otázka výchovy takových příslušníků socialistické společnosti, kteří budou stále více oproštěni od individualistických i maloburžoazních názorů a postojů. Pro nás je to otázka přípravy příkladných, politicky zkalených, odborně teoreticky i prakticky připravených důstojníků, velitelů naší armády.

Tyto závěry sjezdu potvrzují naše představy o samotném poslání a smyslu školy, tak jak byly formulovány v „Politické rezoluci“ konference komunistů VA AZ. Vzali jsme na sebe úkol vychovávat pro naši armádu „rudé kádry“. Jsme si vědomi toho, že je to pro nás vysoká odpovědnost, ale i čest.

Komunisté musí denní politickou prací a osobním příkladem získávat celou nestrannou veřejnost akademie pro plnění úkolů vytyčených XIV. sjezdem a zvyšovat svůj vliv na ně. Významné úkoly čekají politické oddělení VA AZ, které považuje ze svojí prvořadou povinnost soustavně zvyšovat a zkvalitňovat obsahové a metodické řízení stranických organizací a vést komunisty k práci mezi nestranníky, zejména mezi mládeží a vědeckopedagogickým sborem. Politické oddělení VA AZ usiluje o zlepšení systému přípravy funkcionářského aktivu k plnění základních úkolů strany, zvýšení účasti aktivu na tvorbě a realizaci politiky strany a soustavně rozšiřování o nejak-
tivnější a nejuvědomělejší příslušníky na VA AZ.

Klademe zvláštní důraz na osobní účast pracovníků stranickopolitických orgánů v životě akademie, zejména ve stranických a mládežnických organizacích a organizacích ROH. Důsledně řešíme a chceme dále zkvalitnit řešení všech kritických připomínek, návrhů a námětů komunistů i nestranníků.

Významné místo v procesu upevňování vedoucí úlohy strany má ideologická práce. Politické oddělení a stranická organizace soustředí svoji pozornost na obsah a čistotu výkladu marxismu-leninismu i konkrétní takticko-politické linie

KSC. Stranickopolitické orgány, stranické organizace a katedry marxismu-leninismu zabezpečí hluboké osvojování výsledků a zkušeností mezinárodního dělnického a komunistického hnutí, zejména KSSS a teoretického bohatství, které je uloženo v dokumentech XXIV. sjezdu sovětských komunistů. Na tomto základě chceme dále rozvíjet principy internacionalismu, naši sounáležitosti k Varšavské smlouvě a světové socialistické soustavě. Chceme soustavně zabezpečovat cílevědomou spolupráci a využívat zkušeností vojenských vysokých škol socialistických armád, zejména sovětských.

Nelze si představit účinnou ideově výchovnou práci bez permanentní pozornosti výsledkům XXIV. sjezdu KSSS a XIV. sjezdu KSC. Všechny stupně řízení naší školy postupně zabezpečují rozpracování a realizaci jejich výsledků v podmínkách školy. Jen tak můžeme překonat pravicově oportunistické tendence a názory, které na škole působily, vést s nimi nesmiřitelný boj, překonávat jejich rozkladné důsledky při soustavném boji proti všem projevům buržoazní ideologie, maloměstství, liberalismu a antikomunismu.

Ruku v ruce s upevňováním vedoucí úlohy strany na akademii budeme zvyšovat podíl školy na plnění úkolů vojenské a školské politiky strany. XIV. sjezd KSC v rezoluci připomíná, že „zvlášť náročné úkoly při formování socialistického vědomí mladých lidí musí plnit školství, jehož posláním je připravovat mladou generaci v souladu s potřebami socialistické společnosti, s požadavky rozvíjející se ekonomiky i jednotlivých společenských oblastí“.

Celoarmádní aktiv komunistů z června 1971 konkretizoval oblast vojenské politiky strany a tím i stanovil úkoly naší vojenské vysoké školy. Vojenská a školská politika KSC je specifickou součástí politiky KSC a principů její školské politiky v podmínkách armády. Výchovně vzdělávací činnost na vojenské škole je podřízena požadavkům možného třídního ozbrojeného střetnutí světových soustav a požadavkům, které vědeckotechnický pokrok přináší pro vojenskou oblast. To předurčuje i nároky, které kladie socialistická společnost, strana a armáda na výchovu vojenských odborníků.

Základním smyslem výchovné práce VA AZ je výchova a příprava rudých kádřů. Naš posluchač musí být třídně uvědomělým, politicky vyspělým důstojníkem, oddaným ideám marxismu-leninismu, internacionální politice KSC a schopným důsledně svoje politické přesvědčení obhajovat a prosazovat při výchově vojáků

u bojových útvarů. V tom vidíme i svůj vklad pro formování politického profilu celé mladé generace. Chceme dosáhnout toho, aby náš absolvent odcházel ze školy vysoce teoreticky a metodicky na výši, aby byl schopen trvale rozvíjet své vojenské a technické znalosti a myšlení. Chceme dosáhnout toho, aby absolventi byli schopnými veliteli bojových jednotek naší socialistické armády a stali se tak jádrem jejího vojenského mistrovství v zájmu obrany naší vlasti a celého socialistického tábora.

V oblasti výchovy jejich velitelských a morálně charakterových vlastností usilujeme o to, aby byly u našich posluchačů formovány takové vlastnosti jako samostatnost, iniciativa, rozhodnost, důslednost, vytrvalost, statečnost, houževnatost, ale také čestnost, přímost, pracovitost, skromnost (podloženou zdravým sebevědomím) i nespokojenost s nedostatky svými a svého okolí. Tělesná příprava našich posluchačů pak je zaměřena k doplnění těchto vlastností fyzickou odolností a způsobilostí k překonávání obtíží vojenské služby i nároků života v poli a bojové činnosti, stejně jako k plnému fyzickému a duševnímu harmonickému rozvoji našeho posluchače.

Jsmo si vědomi toho, že ČSLA nemá jenom úkoly v obraně socialistické vlasti a socialistického tábora, ale má i své důležité místo ve výchově mladých lidí a při utváření správného vztahu naší veřejnosti k obraně a armádě.

Posluchače budeme proto vychovávat k účtě k pracujícímu lidu, správnému vztahu k jeho práci i aktivní politické činnosti na veřejnosti. Dáme jim také potřebné znalosti a návyky nezbytné pro vedení vojáků a podřízených v duchu komunistické výchovy i odborní přípravy vojsk. V minulosti se na VA AZ často prosazoval rozpor mezi odborností a političností v přípravě posluchačů. My dnes tento vztah chápeme nikoliv absolutně, tedy jedno na úkor druhého, ale dialekticky, jako dvě nerozlučné stránky jediného procesu. Nedovolíme již nikdy zpochybňovat třídně politické hledisko přípravy posluchačů, stejně jako nebudeme v žádném případě slevovat z náročnosti na jejich odbornou teoretickou a praktickou přípravu. Kdo by chtěl tuto otázku stavět jinak, nepochopil samotnou podstatu výchovy nového velitelského sboru ani poslání vojenské vysoké školy.

Významné místo v naší práci s mladými posluchači bude mít stranická a politická příprava mladých lidí a neaktivnějších členů SSM pro jejich vstup do KSC. Uvědomujeme si, že oni budou v příš-

tích letech rozhodovat o náplni i realizaci stranické politiky v naší armádě.

Těchto cílů ve výchově a přípravě posluchačů, které jsou nemalé, jak je zřejmé z jejich výčtu, chceme dosáhnout především jednotným úsilím velitelských, stranikopolitických orgánů i stranických a společenských organizací.

Hlavním realizátorem výchovných úkolů je vědeckopedagogický sbor. Proto středem zájmů stranikopolitických orgánů i stranických organizací bude soustavná péče o morálně politický profil těchto vychovatelů.

Má-li být systém komunistické výchovy účinný, musí být v něm účelně a cílevědomě sladěna činnost všech výchovných činitelů školy. Proto všechny stranické organizace a orgány budou věnovat systematickou pozornost zejména tomu, jak jsou v každodenním životě školy realizovány principy školské politiky, vytyčené KSČ. Úkolem všech stranikopolitických orgánů a ZO KSČ je tyto principy tvořivě realizovat, protože v nich jsou obsaženy dlouhodobé, dosud nenaplněné cíle.

Při specifickém postavení VA AZ ve školské soustavě ČSSR je pro tvorbu a rozvoj jejího vyučovacího a výchovného systému nezbytné tvůrčí využívání kladných zkušeností sovětských vojenských škol, systematické rozvíjení styků se socialistickými armádami a Střední skupinou sovětských vojsk.

Při plnění těchto nemalých úkolů nás naplňuje optimismem stále se zvyšující aktivita našich posluchačů, se kterou přistupují k úkolům školy. Úspěšně se znovu začíná rozvíjet studentská vědecká činnost, za pomoci řady posluchačů především členů strany se upevňuje vojenský režim školy, zvyšuje se studijní i politická aktivita posluchačů. Svědčí o tom stovky závezků ve studijní oblasti, pomoci na brigádách, čestném dárčovství krve i pomoci v pionýrských organizacích na školách v Brně, ve Vyškově a Bratislavě. Úspěšně se rozvíjí angažovaná masově a kulturně politická práce našich posluchačů: to ukázaly výsledky letošního ASUT i soutěže „Za rudým praporem“, která se setkala u převážné části posluchačů s velkým zájmem. Prostě i v tomto směru za pomoci stranické a svazácké organizace jsou postupně vytvářeny dobré předpoklady k tvůrčímu přístupu posluchačů v naplňování poslání školy.

Jsem si vědomi toho, že posluchače vojenské vysoké školy formuje celé prostředí školy, režim života i materiálně technické a kulturní vybavení. Věnujeme

proto stálou péči všem těmto otázkám. Chceme, aby náš absolvent odcházel do své první velitelské funkce dobře teoreticky i prakticky připraven a současně aby byl přesvědčen o společenské prospěšnosti své práce a aby ji měl také rád. Tento úkol se zdá být nejtěžší. V péči, kterou současně vedení naší strany a vláda věnují naší armádě, vidíme však dobré předpoklady k jeho splnění. Chceme tohoto stupně uvědomění našich absolventů dosáhnout, protože ono je zárukou odpovědného, vnitřně motivovaného přístupu k plnění jejich povinností u útvarů.

Význačným impulsem pro realizaci vojenské politiky strany na úseku armádního školství bude nesporně mezinárodní konference „O komunistické výchově na vojenských vysokých školách“, kterou uspořádá VA AZ na podzim tohoto roku. Chceme se poradit o všech naléhavých otázkách této klíčové problematiky a koordinovat postupně svoje úsilí s ostatními vojenskými vysokými školami v socialistických armádách.

Nezbytný předpoklad realizace vojenské a školské politiky na škole byl vytvořen tím, že se společným úsilím stranikopolitických orgánů, komunistů velitelů a vědeckopedagogického sboru a zejména všech mladých lidí obnovila již v polovině roku 1970 činnost Socialistického svazu mládeže na škole. V průběhu jednoho roku se podařilo rozvinout práci SSM natolik, že s ní počítáme jako s významnou silou při realizaci výsledků a usnesení XIV. sjezdu KSČ na akademii.

Revoluční iniciativa a aktivita je nemyslitelná bez věrnosti marxismu-leninismu a bez jeho tvořivého uplatňování v podmínkách socialistické vojenské vysoké školy. Ve své další práci proto klademe velký důraz, vedle politickoorganizačních a vojenskoodborných opatření na trvalé rozvíjení ofenzivní ideové výchovné práce, založené na důsledném respektování marxismu-leninismu i politiky KSČ. Naše ideologická práce má před sebou velmi důležité úkoly. Především musí objasňovat politiku strany a získávat pro její realizaci všechny příslušníky školy. Současně s tím musí vést boj s pravicovým oportunismem a revizionismem, překonávat ve vědomí lidí jeho pozůstatky a soustavně bojovat proti buržoazní ideologii i projevům maloměstství. Naše ideové výchovná práce je zaměřena na konkrétní lidi, na naše učitele, velitele a všechny pracovníky školy a odtud na naše posluchače. Bude se proto také rozvíjet v konkrétní situaci, řešit konkrétní úkoly a volit také odpovídající formy a

metody. Trváme velmi důsledně na tom, že rozvíjení ideologické práce není věcí jenom stranickopolitických orgánů, stranických organizací a politických pracovníků, ale všech příslušníků vědeckopedagogického sboru.

V nejbližším období musíme každému příslušníkovi VA AZ objasnit, proč KSČ získala takovou autoritu u tak velkého počtu oddílů mezinárodního dělnického a a komunistického hnutí, u tak zkušených komunistických stran, jaké stojí v čele socialistických zemí a především avantgardy mezinárodního komunistického hnutí — komunistické strany Sovětského svazu.

Ukážeme, v čem je velikost a historická zásluha vedení strany, které řídilo stranu od dubna 1969, i těch poctivých komunistů a nestraníků, kteří jeho marxisticko-leninskou politiku obětavě prosazovali a prosazují, jak veliký kus práce se udělal za uplynulé dva roky a proč je tedy politika strany chápána ve stále širších vrstvách pracovníků.

Musíme otevřeně ukázat, že dosažené výsledky nepřeceňujeme, že jsme si vědomi obtížnosti a složitosti další cesty, že jsme ovšem hluboce přesvědčeni, že se s nimi úspěšně vyrovnáme.

Musíme také přesvědčivě objasnit v čem a proč jsou vytvořeny i všechny vnitřní podmínky pro úspěšný rozvoj socialistické společnosti leninskou cestou. Ta nejpodstatnější podmínka spočívá v tom, že KSČ je opět schopna ve všech oblastech plnit svou vedoucí úlohu, že je politickým, ideologickým a řídicím centrem společnosti.

Víme, že revoluční aktivitu každé stranické organizace a každého komunisty podmiňuje ideová jednotu názorů všech členů strany. Proto ideologická práce strany musí být živou, aktuální součástí veškeré politické práce. Stranické vzdělávání a výchova komunistů není proto cílem, ale prostředkem k tomu, aby strana byla skutečnou vedoucí silou ve společnosti.

Rozvíjení všech forem a metod ideologické práce strany bude proto vycházet z reálné situace. Boj s revizionismem, oportunismem a antikomunismem je nepřetržitým úkolem ideologické práce všech stranických organizací a bude nezbytně ovlivňovat celkový proces vedení i odbornou činnost všech orgánů VA AZ.

Dvacet let práce akademie v Brně nás zavazuje k angažované práci nejen ve prospěch školy, ale i ve prospěch města a celého Jihomoravského kraje. Nemálo obtíží ve vývoji školy jsme překonali právě díky pochopení a pomoci stranických a státních orgánů ve městě i v kraji. I v budoucnu budeme dále upevňovat naši spolupráci s územními orgány strany a státu, dělnickou třídou na našich závodech a bojové soudružství s ostatními ozbrojenými složkami města i kraje.

Rezoluce XIV. sjezdu KSČ obsahuje myšlenku, že „Síla strany je v její věrnosti ideám marxismu-leninismu a proletářskému internacionalismu, v jednotě jejích řad, v její akceschopnosti, v cílevědomém prohlubování ideové výchovy všech členů, ve správné kádrové politice a v těsném a neustálém rozvíjení spojení s lidem.“

XIV. sjezd KSČ ve svých požadavcích položil lafku velmi vysoko. My, na základě dosavadních výsledků, při realizaci vedoucí úlohy strany, s využitím podpory organizací SSM i ROH, opření o zkušený vědeckopedagogický sbor a stranickopolitický aparát, jsme připraveni svůj úkol se ctí a podle našich nejlepších sil plnit.

Dvacetiletá historie naší školy vyžaduje od každého jejího příslušníka svědomitou a poctivou práci, ukázněné chování i jednání. Příslušníci naší školy již několikrát dokázali, že si zaslouží důvěru naší strany a že svou revoluční aktivitou ji budou i nadále střežit. Vychovávat mladého příslušníka — vojáka z povolání naší československé lidové armády je čestný úkol. Naše budoucí výsledky prokáží, že jej dokážeme splnit.